

**Kroniek nr: 10 van “Innemend Italië” op 416 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

EEN VLUCHTWEG LANGS DE MONTE TERMINILLO

We hadden in september 2016 net vijf dagen doorgebracht in Rieti en omstreken, iets wat we iedereen kunnen aanraden. Daarna was het gepland om op zondag via de SS4, of de befaamde Via Salaria, naar Ascoli Piceno te reizen. Ascoli staat trouwens al jaren op ons lijstje van favoriete steden. Bedoeling was om onderweg enkele zijsprongetjes te maken. Onder andere Amatrice hadden we op ons programma geplaatst.

Maar de geologische ondergrond van centraal Italië besliste daar een maand eerder totaal anders over. Een krachtige aardbeving eind augustus verwoestte een flink deel van de streek in zoverre dat Amatrice hermetisch afgesloten werd voor “niet-essentiële verplaatsingen”. Een begrip dat we in Vlaanderen pas in 2020 leerden kennen. Uit noodzaak werd het parcours verlegd om via de R4bis over Leonessa, Cascia en Norcia toch nog in het zuiden van Le Marche aan te komen.

VERGANE GLORIE

Die zondagochtend was het kil en mistig toen we vanuit Rieti naar het meer dan 1000 meter hoger gelegen Terminillo reden. Nu, Terminillo bestaat eigenlijk niet. Het is een verzamelnaam voor enkele kleine nederzettingen aan de voet van de gelijknamige berg. Ze luisteren naar prachtige namen: Campoforogna, Pian de' Valli, Cinque Confini... Allemaal dorpjes die gedoemd waren om voor altijd in de anonimiteit te sluimeren.

Tot er een nieuwe rage opduikt: het skitoerisme. Aarzelend begonnen voor de happy few tussen de twee wereldoorlogen, bereikt de nieuw hype de massa vanaf de jaren '60 in vorige eeuw. Aan de voet van de Terminillo worden skipistes uitgetekend, kabelbanen aangelegd en familiehotels opgericht. Zelfs het zomertoerisme floreert.

Maar niets van die drukte op die zondagochtend in september 2016. De parking staat omzeggens leeg. En dat heeft niets te maken met het feit dat er in september nog geen sneeuw ligt, maar dat is allemaal de schuld van de E80/A24, de nieuwe autostrade die Rome met de Adriatische Zee moet verbinden. Vanaf midden de jaren '80 zijn de skigebieden in de Abruzzes voor de Romeinen plots veel vlugger, veiliger en gemakkelijker te bereiken dan de dorpjes ten noorden van Rieti. De gevolgen laten zich raden. Op enkele uitzonderingen na vervalt de toeristische infrastructuur.

JA, DIE WEG WAS AFGESLOTEN

Even voorbij de laatste hotels rijden we langs de Terminillo. Af en toe ligt de smalle weg bezaaid met rotsblokken en stenen, getuigen van de voorbije aardbeving. Op de ruwe flanken grazen hier en daar paarden. Soms wandelen de dieren gewoon over de weg. Later las ik dat ze vaak voor ongevallen zorgen, vooral in de vroege ochtend of bij valavond. De S471 is een van die zovele bergwegen in Italië waar je even het vermoeden krijgt dat je op het dak van de wereld terecht gekomen bent.

Na een kwartier begint het ons op te vallen dat we nog steeds geen tegenliggers hebben ontmoet. Tot we gerust gesteld worden doordat er plots drie oldtimers opdoemen. Als zij tot hier zijn geraakt komen ook wij goed en wel aan in Leonessa. Eenmaal beneden wordt ons eerder vermoeden bevestigd. De nadar, 15 kilometer geleden, was inderdaad voorzien van een waarschuwing dat de weg afgesloten was. Ook vlak vóór Leonessa staat in de omgekeerde richting zo een verbodsteken. Maar hier zijn de grote

plastieken blokken oordeelkundig een beetje aan de kant geschoven. Precies breed genoeg om een voertuig te laten passeren.

In Leonessa is de eucharistieviering blijkbaar afgelopen en schijnt de zon. De kerkgangers profiteren ervan om hun aperitief in Bar Il Cappuccino in open lucht te consumeren. En uiteraard allemaal keurig uitgedost. *Fare bella figura*. De bar bevindt zich net buiten de historische stadsmuren met zicht op de Porta Spoletina van waarop de maagd Maria iedereen gadeslaat. Er kan dus niets gebeuren. Meer zelfs, aan de overzijde staat de parking van Ristorante La Torre vol met politiewagens. Of de *poliziotti* van hieruit in vol ornaat de orde handhaven of integendeel eveneens aan het aperitieven zijn weten we niet.

Het eerste stadje dat we in het oostelijk deel van Umbria binnenrijden is Cascia. Het staat volledig in het teken van de plaatselijke heilige Santa Rita. Omdat we de voorbije dagen rond Rieti met Sint Franciscus reeds voldoende sacrale impulsen hebben opgenomen besluiten we door te rijden tot Norcia. Toch ontkomen we niet aan de volksdevotie.

Bij het buitenrijden van Cascia staat de heilige Rita als een reuzin midden een rotonde. Het sein voor alle bussen met bedevaarders om hier halt te houden. Op gevaar van eigen leven spoeden de gelovigen zich in grote getale over de weg om samen met de geliefde patrones van de hopeloze zaken vereeuwigd te worden in een groepsfoto. Of een selfie.

AARDBEVINGEN, STEEDS OPNIEUW

In de vroege namiddag komen we aan in Norcia, een levendig stadje dat vooral om gastronomische redenen op de kaart staat. Alles draait er rond de verwerking van varkensvlees en de truffels. De *Prosciutto di Norcia* is dan ook tot ver buiten de Italiaanse grenzen bekend. Talrijk zijn de kleine winkeltjes die deze delicatessen aan de bezoekers en de toeristen aanbieden. Vooral de Corso Sertorio die de Porta Romana met de Piazza San Benedetto verbindt heeft een rijk aanbod. Al bewijst de bijgaande foto dat sommige handelaars ook andere producten aanprijzen. Voor wie het Italiaans niet machtig is spreekt de afbeelding toch boekdelen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat we het middagmaal hier nuttigen op een stemmig pleintje met zicht op het theater. Al kiezen we wel iets anders uit het menu dan die ezelsklootjes.

De San Benedetto één maand vóór de aardbeving van 30 oktober 2016

Amper een maand later, op 30 oktober 2016, wordt de regio opnieuw getroffen door een aardbeving. Voornamelijk de kerk van Benedictus wordt grondig vernield. De burgerhuizen in het centrum hebben iets minder te lijden omdat er reeds sinds de aardbevingen in de 18de eeuw een verbod werd uitgevaardigd om hoger dan twee verdiepingen te bouwen. Toch moeten velen opnieuw een beroep doen op noodonderkoms.

Vanuit Norcia is het nog een klein uurtje rijden tot Ascoli Piceno. Ook hier hadden we vooraf een lokaal baantje uitgekozen (de P64) maar ook dit was afgesloten wegens de aardbeving van de maand vooraf. Vanop de hoger gelegen nieuwe weg krijgen we af en toe zicht op totaal verwoeste dorpen zoals Pescara del Tronto. Daar staat geen enkel huis nog recht. Het zal jaren duren voordat alles opnieuw is opgebouwd. Jammer genoeg zal het nog veel langer duren voordat het vertrouwen van de toerist in deze regio hersteld is.

Marc Vandenbon
Auteur van "Innemend Italië"
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

